

En demokratisk tidsbild från Sverige 1997-2005

Innehåll:

Inledning
Arbetslöshetsrörelsen 1997-98
Statsrasism/vardagsrasism 1998
Ideologiskt motiverad brottslighet 1998-99
Reclaim the City 1999
Färneboskolan 1999
Linköping 2000
Malmö 2001
Göteborg 2001
Efter Göteborg 2001-2005
Somalisvenskarna 2001
Egyptentortyrerna 2001
Guantanamo fångenen 2002
Nätverket mot rasism 2001-04
EMU-omröstningen 2003
Folkmordsmyndigheten 2003
Ordfrontstriden 2003-04
Nordkorea på Skåne Social Forum 2004
Forum Syds stöd till Kubaboken och Palestinaseminarium 2004
Vänsterpartiets kommunism 2004
RKUs kommunism 2004
Välfärdskramarna 2005
Avslutning

Inledning

Den senare tidens demokratidiskussion inger oro.

Den rådande världsrättens av konkurrensdriven massproduktion för masskonsumtion påstås sakna alternativ. Så gör även det s.k. Washingtonsamförståndet av påskyndad privatisering och marknadsisering. I skärningspunkten mellan folkrörelser som vill förändra världen och den svenska staten, understödd av massmedia, uppstår i denna situation en konflikt.

Denna konflikt innebär ett grundläggande skifte. Tidigare uppfattades i Sverige handlande och idébärande folkrörelseorganisationer varandra som respekterade fristående aktörer, även om de var små och radikala, och även om de enligt statsnyttan behövde bevakas. Det skedde i ett samhälle där kontrollen upprätthölls *inom* institutionerna.

Idag uppfattas hela folkrörelsetanken alltmer som ett problem. Istället för självstyrda folkrörelser talar man inom administration och forskning alltmer om målstyrda enheter i civila samhällen för frivillighet inom väl tematiskt eller geografiskt avgränsade sektorer. Det ta sker i ett samhälle där kontrollen alltmer sker *utanför* institutionerna. I mjuka former genom projektbidrag och andra former för att styra innehållet hos bidragsberoende eller externt uppdragsberoende aktörer, i hårda former genom kriminalisering av avvikande.

Den gamla korporativa staten som eftersträfvade suveränitet byggd på en klassallians mellan storföretag, fackförningselit och regering ersätts alltmer av en mer effektiv klasskamp mot icke-privilegierade varhelst i världen de befinner sig. Varför samarbeta om statens politik när man kan nå längre med hjälp av att helt överta stora delar av den genom privatisering och skapa kontroll genom exkludering i form av arbetslöshet eller andra former för utestängning?

Skärningspunkten blir särskilt påtaglig i ett land som Sverige där tilltron till staten varit särskilt hög och

storföretagen sedan 30-talet tvingades till extra stora eftergifter.

I det följande försöker jag redovisa några av de konflikter där de demokratiska rättigheterna blivit kränkta eller den demokratiska kulturen inskränks till dem som inte har kritik mot den rådande ordningen. Det är att betrakta som arbetsmaterial.

Sy npunkter på förbättringar, tillägg och kommentarer mottas tacksamt till tord.bjork@mjbv.se.

Arbetslöshetsrörelsen 1997-98

Vem? Arbetslösa mot vänstern, regeringen och svenska kyrkan

Vad? Arbetslösa börjar organisera sig i mitten av 90-talet. Först genom lokala organisationer och sedan börja diskussioner om en riksorganisation. I januari 1998 bildas Alliansen för arbete i Hofors.

Men bakom ryggen på styrelsen förbereder arbetslösa personer handplockade av socialdemokratiska Broderskapsrörelsen en ansökan i samarbete med arbetsmarknadsdepartementet i Alliansen för arbetes namn. Pengarna skulle gå till löner för de handplockade personerna och sociala ekonomiprojekt för arbetslösa medan inget skulle gå till själva organisationen. När manipulationerna upptäcktes av styrelsen ledde det till hotbrev från Broderskapsrörelsen som hävdade att Alliansen för arbete måste acceptera ansökan som den var. Samtidigt visade det sig att riksorganisationens revisor, som var präst, också var inblandad i projektet.

Svenska kyrkan stod just i ett läge med en ny roll när man skulle skilja sig från staten och letade efter nya uppgifter t.ex. engagemang för arbetslösa. Aktiva i Socialistiska Partiet och tidningen Internationalen gick ut skarpt mot Alliansen för arbete för att de inte ville acceptera manipulationerna. Övriga vänstern visade ointresse för saken eller satsade på egen verksamhet inriktad på arbetslösa.

Miljöförbundet Jordens Vänner sociala utskott sökte stötta Alliansen för arbete i striden. Det slutade med att de arbetslösas rörelse splittrades. Majoriteten fortsatte med Alliansen för arbete men utan resurser. Therese Rajaniemi, en av de handplockade, bildade organisationen Dacke för utbrytarna, vilken dock snart ebbade ut.

Resultat: De arbetslösas organiseringsplittrades och fortsätter vara svaga i Sverige, men försöken att inordna rörelsen i ett korporativt förhållande till staten eller nyliberalt projekt-makeri avvisades.

Vardagsrasism/statsrasism 1998

Vem: Antirasister och flyktingpolitiskt aktiva i Nätverket mot rasism, Miljöförbundet Jordens Vänner och Folkrörelsen nej till EU mot regeringspartiet och EU.

Vad: I takt med att politiken riktad mot icke-europeer blir allt hårdare, med Schengenavtalet som mest tydligt exempel, startar statsmakterna kampanjer för att lyfta bort intresset från politiken till privatmoralen. Vardagsrasismen ska ställas i fokus för uppmärksamheten. EU-finansierade kampanjmedel ställs till förfogande av svenska staten för antirasistiskt arbete

under förutsättning att det bara handlar om vardagsrasism och inte berör t.ex. strukturell diskriminering eller statens behandling av asylsökande.

Nätverket mot rasism som tidigare mottagit bidrag för kampanjer vägrar acceptera de nya villkoren som kan betraktas som ett nytt inslag i förhållandet mellan stat och folkrörelser i Sverige. Idébärande folkrörelser som arbetar för samhällsförändring ses inte längre som en demokratisk tillgång. Istället önskar staten en avpolitiserad genom en tudelning av samhällsfrågorna där moralfrågorna i vardagen skiljs från statlig politik, och verksamheten bedrivs i professionella tillfälliga former utan uppbyggnad av demokratisk delaktighet.

En kampanj med miljonstöd kommer igång med Mona Sahlin i ledningen. Organisationerna som protesterar mot att statsrasism utsluts och startar en parallell kampanj. Nätverket mot rasism, Miljöförbundet Jordens Vänner och Folkrorelsen Nej till EU samarbetar mot Schengenavtalet och EU:s ökade polisiära samarbete och uppluckring rättstryggheten genom beslut om att medlemskap i brottslig organisation ska vara förbjudet, se nästa avsnitt.

Samarbete mellan rörelser leder till demonstrationer, föredragsserie och debatter samt bokutgivning på sedvanligt folkrörelsevis med AFA som mest pådrivande och ansvarstagande organisator. Miljöförbundet Jordens Vänner driver särskild frågan om rättvisa efter EU-toppmötet i Amsterdam då 700 personer greps av polis varav ett stort antal skandinaver.

Resultat: Folkrörelserna lyckades bryta med statsmaktens splittringsförsök. Kampanjen mot Schengen uppmärksammas och får visst stöd. Grunden läggs för ett anti-nyliberalt EU-motstånd grundat på folkrörelsesamarbete. Upprepade försök att skapa antirasistiska välfinansierade organisationer som utestänger radikala frågor och organisationer blir mest till luft. Nederländska staten ger alla som klagat på att ha blivit gripna i Amsterdam stora skadestånd för miljontals kronor när det kommer fram att massgripandena skett utan order om skingring.

Kampanj mot ideologiskt motiverad brottslighet 1998-99.

Vem? Regeringen mot radikala miljö- och djurrättsrörelsen, antirasister, syndikalister och anarkister.

Vad? 199X antas ett EU-direktiv om att medlemskap i "brottslig organisation" ska vara förbjudet. Individuellt ansvar för egna brottsliga gärningar ersätts därmed med kollektivt ansvar genom oklart definierat medlemskap i såväl organisationer som lösliga grupperingar. På förfrågan säger justitieminister Freivalds att EU-ordningen inte riktar sig mot miljö- rörelsen men den finska justitieministern ser en möjlighet att med samma ordning komma åt djurrättsaktivister.

I november 1998 startar emellertid Freivalds en kampanj i riksdagen mot "ideologiskt motiverad brottslighet". Nya antirasistiska, djurrätts- och miljörelser sägs vara ledda av personer utan varje intresse för de sakfrågor rörelserna driver. Istället är de, enligt Freivalds, enbart ute efter att med brottsliga medel omstörta samhället. Därför behövs en särskild polisverksamhet riktad mot brottslighet som är ideologiskt motiverad. I början av sommaren 1999 kommer en Säporapport där syndikalism och anarkism utpekade som ideologier bakom den nya brottsligheten. Sabotage mot enstaka köttbilar och kraftledning leder till att rapporten

utpekade den ideologiskt motiverade brottsligheten som en fara för samhällets försörjning. Detta hot ses som värre än det hot som högerextremismen utgör som påstås vid samma tid inte utgöra någon fara för rikets säkerhet.

På sommaren mördas poliser av högerextremister i Malexander och en journalist utsätts för högerextremisternas bombattentat. Efter sommaren driver Säpo en anklagelse mot Linus Brohult som i tidningen Ekologen har propagerat för sabotage mot motorvägsbyggen. I oktober skjuts syndikalisten Björn Söderberg ihjäl av högerextremister efter att han avslöjat deras infiltration av ett LO-förbund. Säpo driver ett liknande fall mot tidningen Brand. I ett nummer har Vecko-revyn parodierats och kravallmode och kravalltips presenterats.

Resultat: Regeringen börjar etablera en hotbild där en ny rörelse ledd av brottslingar utgör en fara för samhället men får problem på vägen. Det sker utan någon nämnvärd opinionsbildning mot regeringens kampanj utan beror främst på högerextremisternas agerande. Linus Brohult får ett års fängelse i tingsrätten. Senare sänks straffet i hovrätten men fällande dom kvarstår. Mordet på Björn Söderberg skapar en tillfällig samhörighet där alla samlas under svartröda fanor, även moderaterna, för en sista hyllning. Att det är en syndikalist som modigt motsätter sig högerextremister i det regeringsnärliggande LO sägs sällan öppet men leder till viss respekt för SAC. Vi får höra mer om hotet från högerextremismen och mindre om hotet från syndikalismen och anarkismen. Åtalet mot Brand leder till visst opinionsstöd och friande dom.

Reclaim the City 1999

Vem? Aktivister för global rättvisa och en stad utan massbilism öppen för alla mot polisen.

Vad? Kampen mot direktörernas nyliberala samhällsprojekt med mer motorvägar, social nedskärning och en global politik i storföretagens intresse hade pågått sedan 1980-talet. 1986 arrangerade Alternativ stad i Stockholm gatuockupationer som sedan utvecklades till kulturkrockar över hela Sverige och efter ett tag ingick i den internationella Reclaim the Streets-rörelsen. 1987 motsatte sig flera organisationer samlade i Motlänken European Roundtable of Industrialists' planer på motorvägsbyggen genom ockupationer i Bohuslän som snart ingick i en framväxande global rörelse mot den nyliberala politiken, i Sverige i stor utsträckning personifierad av samma Roundtable.

1997-98 skedde något av en nystart genom Nätverket mot marknadens diktatur i Stockholm och senare Stockholm ej till Salu. Det var dock svårt att få bredare stöd för en kamp mot nyliberalismen i hela dess bredd, även om internationella kampanjer som Peoples Global Action against "Free" trade and WTO och gatufester i hela världen mot nyliberalismen fick uppslutning, och ungdomarna radikaliserades.

Reclaim the Streets bytte i Stockholm namn till Reclaim the City och ordnade i september 1999 en gatufest på Götgatan. Den politiska plattformen formulerades på ett flygblad tvärsamt mot den insnävning av samhällsfrågorna som förordades av professionaliserade NGOer och fackliga byråkratier. Hela folkrörelseutopin från global rättvisa till friheten att titta i tunnelbanan fanns med i kampen mot ett alltmer kontrollerande och kommersialiserat samhälle.

När gatufesten pågått ett tag spärrade polisen in deltagarna från två håll utan att beordra skingring. När en person försökte ta sig in till festen utifrån använde polisen batongerna och fick motta några enstaka flaskor som kastades mot dem. Därmed bestämde polisen att alla 350 utgjorde ett samfällt våldsamt upplopp. Under flera timmar attackerades de instängda gatufestdeltagarna med ridpiskor från hästryggar, hundar och batonger. 250 omhändertogs i bussar, resten som man saknade bussar till fortsatte polisen att anfalla under en timme.

Resultatet: Det politiska budskapet bakom gatufesten osynliggjordes. Tongivande var Aftonbladet där en ledarskribent citerade en göteborgsforskare som påstått att det inte fanns politiska motiv bakom många ungdomsprotester utan handlade om att skaffa sig en identitet genom konfrontation med polisen. Polischefen tog till sig argumentet i samma tidning som en förklaring till händelseförloppet. Den våldsamma attacken skapade panik bland deltagarna. Utomstående gick aktivt in och all energi inriktades på att försvara den demokratiska rätten att hålla gatufester.

Det ursprungliga politiska budskapet glömdes nästan helt bort. På samma sätt som Freivalds frånkänner de nya rörelserna politiska motiv frånkänns gatufesterna ett politiskt syfte och omvandlas till ett ordningsproblem. En efterföljande stöddemonstration får god uppslutning och angrips inte av polisen men konflikten kvarstår olöst.

Färneboskolan 1999

Vem? SVT, regeringen, moderaterna och Folkbildningsrådet mot alternativrörelsens folkhögskola i Österfärnebo.

Vad? I SVT:s nyhetsprogram påstods att Färneboskolans kurs i motorvägsmotstånd var utbildning i sabotage. Skolans lärare och ansvariga hade inte intervjuats, bara enskilda elever och Folkbildningsrådet som skulle ställas till svars för att statliga medel gick till en skola som påstods uppmuntra till skadegörelse. Som bevis användes lösräckta citat ur skolans informationsmaterial. Regeringens kampanj mot ideologiskt motiverad brottslighet användes som bevis för allvaret.

I riksdagen gick moderaterna och socialdemokratiska undervisningsministern till fortsatt attack. Utan att någon granskning gjorts hävdade ministern att skolan begått fel. Folkbildningsrådet som är folkhögskolornas och andra folkbildningsorganisationers eget organ samtidigt som det utövar myndighetsfunktioner skickade sedan utsända för att granska skolan.

De kom inte fram till att något fel gjorts med kursen, det är tillåtet och rätt att diskutera om olika former för förändring inklusive sabotage men otilåtet att undervisa i sabotage. Hur man bedömde kursinformationen var oklart. Skolan anmälde SVT till granskningsnämnden.

Resultat: Folkbildningsrådet beslutade att dra in pengarna för kursen med motiveringen att skolans information om kursen hade kunnat skrivas på ett bättre sätt så den inte misstolkas. Beslutsunderlaget innehöll ingen argumentation om på vilka punkter informationen var felaktig eller oklart formulerad. SVT vrångbild blev en sanning först för ministern och sedan för Folkbildningsrådet, utan argumentation i sak. Granskningsnämnden fällde inslaget på grunderna att skolan inte fått komma till tals.

Det kanske mest oroande var att flera solidaritetsorganisationer började ta avstånd från Färneboskolan. I flera år hade Färneboskolan stått för Södra Afrika-dagar i Stockholm med stöd av solidaritetsorganisationer. Så var beslutat också detta år. Men utan att meddela Färneboskolan beslutade nu solidaritetsorganisationerna att utestänga Färneboskolan från arrangörskapet för att slippa befatta sig med en folkbildningsorganisation med dåligt rykte. I sista stund lyckades det att ändra beslutet.

Linköping 2000

Vem? Ungdomar mot Linköpings kommun.

Vad? Efter flera års kamp för ungdomens hus i Linköping genomfördes en ockupation för att sätta tryck bakom kravet med begäran om dialog med kommunen. Ingen dialog tilläts. Istället kom polisen med kravallutrustning för att kasta ut ockupanterna omedelbart. Dessa hade förberett sig väl med stora lager sten bl.a. och barrikaderade sig i huset. Efter våldsamt bråk bröts ockupanternas motstånd.

Resultat: Domarna blev mycket hårda för ockupanterna, de hårdaste i Linköping på hundra år i samband med politiskt bråk. Freivalds beställda hotbild av Säpo om en samfäll brottslig rörelse fick nu stor spridning och svepte bort mycket av den positiva inställning som skapades efter mordet på syndikalisten Söderberg.

Malmö 2001

Vem? Miljöförbundet Jordens Vänner och autonoma å ena sidan, vänstern i övrigt och folkrörelsen nej till EU å andra sidan samt regeringen med polisen på den tredje sidan.

Vad? Den politiska motsättningen mellan en folkrörelselinje för global rättvisa mot nyliberalismen och partivänstern ställdes inför finansministrarnas EU toppmötet i Malmö april 2001 på sin spets. Skulle globala frågor tas upp i protesterna mot EU:s finansministrar – de frågor som framförallt småbönderna i Via Campesina drivit till framgångar och gjort till en huvudfråga i allianser mellan olika folkrörelser som bekämpar nyliberalismen. Eller skulle sakfrågorna begränsa sig till sådant som i första hand handlade om bevarandet av Sveriges självständighet.

Det rådde enighet om nej till EMU men när Miljöförbundet Jordens vänner ville ha med politiska krav som riktade sig mot EU:s WTO-politik fick man bara stöd av Autonomt motstånd. Majoriteten valde istället att svika den globala klasskampen och inför finansministermötet ställa krav mot EU:s militarisering och Schengen men ej mot EU:s ekonomiska imperialism.

Under toppmötet gjorde de autonoma en skrammelaktion med många maskerade. De visade då att de kunde stå emot polisens provokationer och undvek bråk.

Dagen därpå ingick de i den gemensamma folkrörelsedemonstrationen Malmö mot EMU. Polisen attackerade demonstranter fysiskt redan före avmarsch och jagade upp stämningen genom att rida med hästarna mot demonstranterna. Därefter leddes tåget in på fel väg av polisen bort från den tillståndsgivna breda gatan in på en smalare gata. Här öppnade en demonstrant en brandsläckare riktad mot en polishäst som skyggade varvid polismannen ben kom i kläm, dock inte allvarligare än att han kunde fortsätta kommen-

deringen. Enstaka ägg och konservburkar kastades mot polisen men det stoppade efter att det svarta blockets högtalarbil uppmanat till lugn. Efter ett tag stängdes hela bakre delen av demonstrationståget in av polisen, något som i polistermer kallas insäckning. 266 personer omhändertogs, många brutalt. Dialogen mellan demonstrationsledning och polis som varit intensiv under förberedelsestiden visade sig när demonstrationen skulle starta vara ingenting värd. Polisen vägrade ha någon dialog när den behövdes.

Resultat: Alla riksdagspartiers representanter i Malmös polisenämnd hyllade polischefens insats som värnande om demokratin förutom Miljöpartiet som inte deltog. Polisens godtyckliga avskaffande av demonstrationsrätten med hänvisning till en demonstrants agerande kom bort från fokus och ersattes av moraliserande och juridifiering av enskilda polis och demonstranter handlande på gatan. Frågan avpolitiserades. Sprickan mellan en folkrörelselinje i EU-motståndet och en betoning ensidigt på krav riktade för att försvara den nationella suveräniteten skärptes.

De som stod för nationell suveränitet enade sig med regeringen om att göra identifieringsfrågan till den centrala för att trygga demokratiska rättigheterna. Justitieminister Bodström gjorde det först enbart till en fråga om enskilda personers ansvar. ID-nummer på polisens hjälmar var den lösning han satsade på så att enskilda polismän på fältet kunde dömas om de begick något olagligt. Den vänster som betonar nationell suveränitet gick ibland på liknande linje där de fann det möjligt. Genom förbud mot maskering i sådana demonstrationer där man hade en stark enighet samtidigt som man i andra demonstrationer där man deltog accepterade maskering skulle problemet lösas. Socialdemokrater och andra startade ett demokrativärn för att gå emellan demonstranter och polis och genom observationer motverka brottslighet. Göteborgsaktionen 2001 sökte kontakt med riksdagsmän för att få till stånd en hearing om demokratiska rättigheter men fick inget gensvar, varken från riksdagen eller andra. Bland aktivisterna skapade polisattacken på en bred demonstration stor oro inför de kommande demonstrationerna under EU-toppmötet i Göteborg.

Göteborgspolisen bytte inför det delvisa bakslaget för Malmöpolisens metoder taktik och skapade en psykotaktisk enhet som skulle förhandla och föra dialog med demonstranterna enligt amerikansk modell. Statsminister Göran Persson som i december sagt att han önskade dialog med motdemonstranterna och sedan vägrat svara på propåer under fyra månader fick nu bråttom och gick med på en debatt med demonstrationsnätverken strax före EU-toppmötet. Splittningen inför EU-toppmötet bland folkrörelserna fördjupades.

Göteborg2001

Vem? Folkrörelsenorden mot nyliberalism, EU och regeringen.

Vad? EU-toppmötet i Göteborg skulle ta upp östutvidgningen, miljön och jämlikhet. För första gången någonsin skulle dessutom en amerikansk president komma till toppmötet vilket också skulle bli första gången en amerikansk president besökte Sverige. På dagordningen stod bl.a. att samordna EU och USA för att kunna komma vidare efter nederlaget för industriländerna vid WTO-mötet i Seattle. Göteborg var sista chansen att konfrontera deras politik på

gatan eftersom nästa WTO-möte skulle hållas i Doha, stängt för demonstranter.

Fyra nätverk för att ordna demonstrationer organiserades. Först att söka demonstrationstillstånd var SAC syndikalisterna som sedan samverkade med samtliga anti-EU organisationer i Norden förutom de svenska, miljörelsen, antirasister, parlamentariska center-vänster grupperingar och partier och ett flertal andra i *Göteborgsaktionen 2001*. Nätverket tillkom på initiativ av nordisk folkriksdag och hade 87 organisationer anslutna, det övervägande flertalet nordiska. De gemensamma kraven var: Gör inte offentlig sektor och miljö till handelsvara riktad mot EU:s WTO- och privatiseringspolitik, nej till Schengen och militarisering av EU och nej till det nyliberala EMU. *Folkrörelsen Nej till EU* bildade med ett tjugotal organisationer grundat på alliansen från folkomröstningen 1994. Kravet var nej till EU och EMU, senare tillkom inför demonstrationen nej till Schengen och militarisering av EU. Flera som Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Miljöförbundet Jordens Vänner också deltog i bägge nätverken. Många organisationer deltog också i *Bush not Welcome-nätverket* som organiserade utan gemensam plattform en demonstration mot Bush. Den fjärde demonstrationsarrangören var *Antikapitalistmarschen* där Rättvisepartiet Socialisterna, Internasjonale Sosialister, Elevkampanjen och Icke-våldsnätverket deltog.

Polisen fortsatte med samma metod som i Malmö fast i större skala. På torsdagen när president Bush landade spärrades 650 personer in på Hvitfeldtska gymnasiet och hindrades delta i anti-Bushdemonstrationen samtidigt som Göteborgsaktionen motkonferens hindrades tillsammans med många östeuropéers kongress och andra möten som skulle hållas på skolan. Metoden kommer från USA där polisen går in i lokaler där demonstranter är samlade före demonstrationer och frihetsberövar människor av skäl som efteråt visar sig vara ogrundade, bråk uppstår och polisen kan gripa människor. Skillnaden var att i Sverige skedde det i tiodubbel skala. Dessutom beordrade polisen nedridning av demonstranter där det inte fanns någonstans att undvika det dödshot som nedridning kan innebära. Då började flera demonstranter stenkastning för att hindra polishästarna att rida ner demonstranterna. 450 personer omhändertogs. Några samlade protester mot aktionen med dess avskaffande av mötesfriheten blev det inte från organisationer som säger sig värna demokratiska rättigheter.

Följande dag återupprepas metoden. Mötesfriheten krossas åter när Antikapitalistmarschen tågar ner mot den avspärrning det är uppgjort med polisen att de ska gå fram till. På vägen ner beordras insäckning av delar av demonstrationen men p.g.a. kommunikationsproblem eller myteri blir inte ordern utförd. Istället genomförs den något senare. Framifrån kommer polishundar, från ena sidan polishästar och andra sidan kravallpolis. Efter att med batonger och polishundar attackerat demonstranter och en journalist uppstår en motreaktion. Demonstranter börjar kasta plastflaskor och sedan gatsten. Kaos utbryter. Polisen anser sig inte ha tillräckligt med resurser och avbryter insäckningen och låter istället 200 demonstranter från en tysk maoistgrupp med hjälp av IFK Göteborgs supportergrupp Wisemen slå sönder fönster på Avenyn.

Vid samma tid går regeringspartiets företrädare i förhandlingar mellan demonstrationsnätverken och polisen ut med förslaget att alla gemensamt ska fördöma våldsverkarna. Göteborgsaktionen vägrar att ensidigt fördöma ena parten och göra det till en inneboende egenskap hos vissa på demons-

trantsidan. Istället enas alla om att fördöma våld för att lugna ner situationen. På EU-nämndens möte på Mässan informerar UD riksdagspartiernas representant er att tre fordon med vapen beslagtogs på Hvitfeldtska gymnasiet enligt Yvonne Ruwaida. SVT förfalskar i nyhetssändningarna händelseförloppet och sätter in bilderna på en demonstrant som kastar föremål på polisen innan bilderna med polishundar som attackerar demonstranter och tillfogar en ännu mer förvrängd berättelse.

På gatan fortsätter fredagen på samma sätt som den börjat. Polisen bryter in på seminarieområdet för Fritt Forum, stoppas efter förhandlingar men säckar in demonstranter och förbipasserande på Viktoriabron. Högerextremister attackerar Nej till EU demonstrationen och Reclaim-gatufesten där kaoset når sin kulmen när polisen börjar skjuta människor. Problemen slutar när polisen till slut drar sig tillbaka från gatufesten och det blir lugnt.

I talarstolen och TV följer Vänsterpartiets ledare Schyman regeringspartiets linje och fördömer ensidigt huliganerna och för fram lögnen att alla demonstrationsledningarna tagit avstånd från våldsvärkarna. Miljöpartiets språkrör faller in i samma tongångar men kritiserar också polisen. Därmed är fältet fritt för regeringen och massmedia. Under natten jagar politikerna upp sig till bristningsgränsen och menar att yrkesarméer är verksamma på gatorna i Göteborg. Politikerna och polisen jagar tillsammans upp varandra så att poliserna på gatan till slut på allvar tror på de mest uppskrivade rykten. Ett av bevisen för att yrkesarméer är verksamma är bussar med aktivister som enligt politiker-ryktet nu kallas in som förstärkning och kommer in från utlandet. Vad det i verkligheten handlade om var bussar som sedan lång tid planerat att komma till den internationella demonstrationen på lördagen. På bussarna från Jylland består den tilltänkta arméförstärkningen av två miljöaktivister som fällts för att ha målat graffiti mot motorvägar på betong, dessa avvisas. I praktiken tycks ett undantagstillstånd råda av den sort som uppstår när flera fordon med vapen upphittats.

På lördagen trappar polisen upp attackerna på mötesfriheten. Insäckning av Göteborgsaktionens demonstration beordras vid Järntorget men myteri uppstår tack vare demonstrationsvakternas snabba agerande och polisen fullföljer inte ledningens order. En demonstration för att protestera mot polisen som ingen organisation visar sig stå bakom informeras om ryktesvägen och för ovanlighetens skull via SVT. När den samlas säckas hela demonstrationen in av 800 poliser. Efter många timmars frihetsberövande då många men inte alla omhändertagits gör insatschefen myteri. Det gör han när han inte från polisledningen får besked om vilken lag som ger utrymme för fortsatt kvarhållande av de inspärrade demonstranterna. Alla kvarvarande släpps. Samtidigt pågår nationella insatsstyrkan inbrytning på Schillerska gymnasiet där ett 80-tal personer tvingas ner på marken på skolgården i jakten på en påstått beväpnad tysk.

Sammantaget lyckas de tre större nätverkens demonstrationer samla vardera mellan 8.000 och 20.000 deltagare beroende på vems räkning man utgår från, medan antikapitalismarschen samlade 2.000-3.000. Göteborgsaktionens motkonferens under fem dagar fick sin första huvudlokal stormad av polis och sedan också den nästa men samlade ändå 1.000 personer sammanlagt i olika lokaler runt staden. European Futures Congress med många östeuropéer råkade ut för samma öde och fick flytta på sig många gånger. Nätverket Göteborg 2001 samlade ett obekant antal

människor på ett endagars arrangemang. Fritt Forum samlade 25.000.

Resultat: Redan under torsdagen skapades en bestående oförmåga att stå emot splittringen. Avskaffandet av mötesfriheten på Hvitfeldtska gymnasiet mottogs utan något samlat agerande ens från de riksdagspartier som utsattes för det genom sitt deltagande i Göteborgsaktionen. Demonstrationsledningen för Antikapitalismarschen utsattes för en massiv förtalskampanj från alla håll samtidigt som de inte tilläts uttala sig och ge sin syn på händelseförloppet. Krossandet av mötesfriheten i Sverige när polisen utan grund beordrade insäckning av mitten av demonstrationen har förblivit en fråga som en allmer ryggradslös och demokratisk principlös opinion med många vänstermänniskor i ledningen valt att undvika. Istället har polislögnerna om att Antikapitalismarschen inte hade dialog med polisen och inte sökt tillstånd spridits av konkurrerande vänster.

Fokus läggs på kravallerna på Avenyn efter polisingripandet mot Antikapitalismarschen. Både föregående och efterföljande händelser ses som förklarade utifrån vad ena parten i konfrontationerna gör vid detta tillfälle. Istället för sammanhållning bakom demokratiska grundprinciper och avgränsning av ansvar till dem som begått kritiserbara handlingar skapas ett klimat där ansvaret på demonstrantsidan är utan gräns för vad alla andra demonstranter gör medan polisen och politikerna inte har något samlat ansvar.

Därmed har fältet lämnats fritt för nästa steg i repressionen. Statsministern fastställer att en arméliknande skapelse varit i aktion som utgjorde ett hot mot demokratin. Åklagarna samlades på måndagen efter EU-toppmötet och enades om samma linje.

Domstolarna kunde börja döma mångdubbla straff med motiveringen att alla agerat samfällt och utgjort ett hot mot EU-toppmötet. Ingen person bevisas ha försökt tränga sig in med våld förbi avspärmingarna runt EU-toppmötet, alla dömda ägnat sig åt i normala fall icke-straffbara handlingar som att skicka SMS-meddelanden utan uppmaningar till våld eller bråkat med polisen långt från toppmötet. Men detta anser domstolarna vara ovidkommande utom i något enstaka fall på torsdagen utanför Hvitfeldtska gymnasiet. Sammanlagt närmare 50 år i fängelse döms ut.

Politiskt förlorar folkrorelselinjen i kampen mot nyliberalism och EU. Istället för samlad politisk motoffensiv för demokratiska rättigheter och en folkrorelsekritik av både elitistisk stenkastning och elitistiska NGO-projekt tar en ohelig vänsterallians kommandot. Här finns redan färdiga konkurrerande ideologier om hur man ska tolka situationen: en falang hävdar att demokrati betyder dialog och att det gäller att ta avstånd från allt våld, en annan att man måste kritisera hela samhällssystemet men att man inte får diskutera metoder.

Vänstern väljer väg och satsar ensidigt på att göra kampen för demokratiska rättigheter efter Göteborg till en fråga om juridik. Arbetet överläts på individer som hyllas för sina viktiga insatser samtidigt som man undviker att ta ställning som organisation eller gå till samlad politisk offensiv mot lögnerna och riksdagspartiernas ansvar. Endast Demokratiskt alternativ, Ordfront Göteborg och Miljöförbundet Jordens Vänner önskar ett kollektivt ansvarstagande.

Perioden med uppbygge av folkrorelsesamverkan mot nyliberalism ersätts av en ny period. I det nya politiska klimatet ökar polariseringen. Miljörorelsen kan inte längre fungera som sammanhållande länk för ett brett systemkritiskt

folkrörelsesamarbete när vänsterns oheliga allianser tar över. Den antirasistiska rörelsen utsätts för vänstersplittningen. Attacs fokusering på att vara en dialogpartner mer än en självständig kraft som främjar folkrörelsesamverkan gör att inte heller de till en början intar en central roll för att gå till offensiv. Repressionen ges politiskt fria händer.

Efter Göteborg

Striden om demokratin går nu in i en ny fas där vänstern på eget initiativ är utlämnade åt sig själva. Nu kan man mer fritt hugga varandra i strupen för att efter ett tag förvånat upptäcka att grundläggande demokratiska regler ställs åt sidan. Rättstrygghet blir en fråga om tillfälliga omständigheter och stormaktsgodtycke, svenskt territorium fritt att operera på för främmande makt, övervakningen av anställda och kontrollen och rättslösheten för arbetslösa fortsätter att öka, handling och åsikt blandas samman. Grundläggande syn på vikten av att olika åsikter kommer fram i ett demokratiskt samtal ersätts med en ny syn där systemkritisk ska utestängas från det offentliga samtalet och fråntas resurser å samma villkor som andra. Fokuseringen sätts på våld, ekonomi och politik osynliggörs och extrema ideologier förklaras vara problemet.

Mer omfattande strukturella förändringar av offentligheten börjar skönjas. Institutioner som värnat om bredd i det demokratiska samtalet och gett utrymme för systemkritik avskaffas, ersätts av statliga myndigheter, stympas eller övertas av krafter som vill utestänga systemkritiken och sedvanlig demokratisk ordning med självständiga folkrörelser. Situationen börjar likna den i Danmark men på andra vägar. Där har i praktiken genomförts ett omfattande yrkesförbud för alla med systemkritiska åsikter. Högerregeringen beslöt ta bort anslagen till över hundra institutioner där miljö- och vänsterkritik hade en plattform. Argumentet var att de stod för ett expertvälde som gjorde befolkningen omyndig. Senare har regeringsföreträdare avslöjat att det egentligen handlade om att bli av med ideologiska motståndare. Alltså utgör det ett omfattande Berufsverbot i linje med den tyska politiken för att göra vänstern arbetslös och utan inflytande på 1970-talet.

När liknande tendenser nu börjar göra sig gällande i Sverige vaknar till slut de hotade yrkesgrupperna. Den strid som nästan helt saknats för demokratiska rättigheter för arbetslösa, alternativrörelsen, antirasister, motdemonstranter till EU och Bush började man nu föra.

Beskrivningen av händelseförloppet nedan är mer kortfattat än för perioden 1997 - 2001, Dels därför att de ofta är mer allmänt kända, dels därför att jag har mindre kännedom om några av fallen.

Somalisvenskarna 2001

Vem? Somalisvenskar mot USA, FN, EU och regeringen.

Vad? Tre svenskar som startat en bank för att skicka pengar till sitt hemland Somalia anklagas av USA utan bevis för att finansiera terrorism. USA övertygar FN och EU följer beslutet som sedan Sverige verkställer. Deras pengar beslagtogs och de förvandlas till ekonomiska icke-personer utan tillgångar. I princip olagliga insamlingar startar för att de ska kunna överleva.

Resultat: Efter lång tid upphävs förbudet att ha ekonomiska tillgångar för de enskilda personerna. Banken som varit en livlina för somalier i ett land utan fungerande stat där människorna är beroende av hjälp från vänner i utlandet är emellertid slagen i spillror. I praktiken har också principen om administrativa straff utan bevisning och utan rättegång etablerats.

Egyptentortyrerna 2001

Vem? Egyptier med uppehållstillstånd mot USA, Egypten och svenska staten.

Vad? Två egyptier kidnappas på Bromma flygplats av maskerade beväpnade USA-agenter. De flygs i ett särskilt USA-flygplan till Egypten där de utsätts för tortyr anklagade för terrorism. Utelämnandet till USA-agenterna och Egypten sker mot gällande lagstiftning. Ingen får utlämnas till länder där de kan utsättas för tortyr. Sverige ansåg att de hade fått löften från Egypten om att undantag skulle göras i detta fall och de anklagade inte som vanligt utsätts för tortyr. Efter tortyrerna friades en av de anklagade medan en fälldes.

Resultat: Fallet avslöjades först 2004 och ledde till omfattande kritik mot regeringen. Men de principiella följderna kvarstår att reda ut.

Guantánamofången 2002-03

Vem? En svensk medborgare mot USA.

Vad? En svensk medborgare togs tillfångas i samband med kriget mot Afghanistan och utlämnades till USA. Han fördes till Guantánamobasen på Kuba där han sattes i bur och utsattes för isolering och förnedrande behandling tillsammans med andra fångar i ett rättslöst tillstånd. Svensken fick inte reda på vad han anklagades för, bara att han skulle samarbeta. Folkrättens lagar påstods inte gälla, ej heller amerikansk lag eftersom man inte var på amerikanskt territorium. Länder som gick med i kriget på USA:s sida mot Irak fick sina medborgare till slut frigivna, till slut frisläppts också svensken.

Resultat: Något enat agerande mot USA förekom knappast, inte ens mellan nordiska länder. USA ges rätten att skapa ett globalt godtyckligt rättsväsende.

Nätverket mot rasism 2001-2004

Vem? Folkrörelserna i Nätverket mot rasism mot vänsterpartier.

Vad? Vänsterpartiet, Ung Vänster, KPML(r) och RKU samt borgerliga ungdomsförbund tillsammans med massmedia söker splittra antirasiströrelsen genom att få AFA utestängda ur Nätverket mot rasism. Argumentet är inte att Nätverket mot rasism begått handlingar som är oacceptabla utan att AFA utanför Nätverkets verksamhet står för en linje som inte är acceptabel. Kritik mot att Nätverket mot rasism fått statliga bidrag för seminarier är hård eftersom staten därmed stödjer organisationer som främjar våld.

Resultat: Försöket misslyckas. De två vänsterpartierna med sina ungdomsförbund lämnar nätverket medan nästan alla

som arbetar utomparlamentariskt kvarstår. Nätverket mot rasism fortsätter vara en samlande kraft i motståndet mot rasismen i både dess statsrasistiska och vardagliga uttryck, och är självständigt i förhållande till bidragspåtryckningar. Vänsterpartierna v och KPML(r) grundlägger den typ av argumentation om guilt-by-association i ansvaret för våld som senare drabbar dem själva med full kraft.

EMU-omröstningen 2003

Vem? Folkmajoriteten mot näringslivet, de stora partierna och massmedia.

Vad? Det starka EU-motståndet leder till att Sverige håller en folkomröstning om EMU. Interna motsättningar inom Nej-lägret leder till problem. De statliga pengarna går i första hand till kampanjkanslier i Stockholm och lite till verksamhet runtom i landet. I Stockholm söker en ledande socialdemokrat med fackliga och partikrafter bakom sig att utestänga kommunistiska partierna SP och KPML(r) från deltagande i det gemensamma nätverket. Han lyckas. Miljöförbundet Jordens Vänner/Alternativ Stad och Miljöpartiet i Nacka vägrar acceptera utestängningen och startar *ett nätverk mot EMU* öppet för alla. Folkrörelsen Nej till EU väljer efter stor vända att acceptera utestängningen av kommunisterna och delta i det större välfinansierade nätverket. Svårigheten ligger i att acceptera principen och att KPML(r) varit en av de starkaste organisatörerna i EU-kritiskt samarbete lokalt i hela landet, t.ex. under EU-ordförandeskapet.

Resultat: En klar majoritet säger nej till EMU. Men det nya mönstret för mobilisering utan demokratiskt deltagande i en landsomfattande folkrörelse förstärks. Den svenska demokratiska traditionen med lokalgrupper som har demokratisk kontroll över riksverksamheten direkt eller via sina riksorganisationers deltagande i samverkan ersätts i hög grad av självtillsatta kampanjkanslier i Stockholm. Förmågan att fortsätta kampen mot EU och förbinda den till kamp mot nyliberalismen försvagas. En ny typ av parti bildas, Junilistan, utan interndemokrati. Utestängningen av kommunistiska partier segrar i Stockholm. Utmobbning av kommunistiska partier med hjälp av makten över statsbidrag visar sig vara ett verksamt medel för att hindra politisk konkurrens.

Folkmordsmyndigheten 2003

Vem? Vänsterdebattörer mot regeringen

Vad? Med förintelsekonferensen 1999 lyfte regeringen fram folkmord som en viktig samhällsfråga. I centrum kom snart det individuella ansvaret där retroaktiv lagstiftning mot f.d. koncentrationslägervakter som fortfarande lever i Sverige diskuterades men inte exempelvis svenska ekonomiska intressen i tyska arméns upprustning.

Fokuseringen på förintelsen av judar och våld frigjort från ekonomiska sammanhang var en utrikespolitisk satsning som fick stort erkännande i västvärlden. Den banade också vägen för mer omfattande ideologiska kampanjer mot folkmord, som samtidigt omdefinierades som begrepp.

Tre orsaker utpekades bakom folkmord, i två fall utpekades vad som framställdes som extrema ideologier nämligen nazismen och kommunismen. Den tredje orsaken var tillfälliga omständigheter som i fallet med Armenien och Rwanda. På flera håll i landet startade kampanjer för att inte

bara förintelsen och nazismens folkmord skulle uppmärksammas utan också kommunismens brott mot mänskligheten. Uppföljningen av Förintelsekonferensen genom projektet Levande historia fick gott mottagande och riksdagen beslöt upprätta en myndighet för att föra arbetet vidare. I sista stund blev Vänsterpartiet tveksamma och motionerade mot myndigheten efter att den startat. Vänsterdebattörer förde i Ordfront fram kritik mot att en myndighet skulle ansvara för informationsarbetet och att kommunismen tenderade att pekas ut som likvärdig orsak till folkmord jämställd med nazismen. F.d. utrikesminister Hjelm-Wallén och överintendent Lööv gick till aggressivt motangrepp och anklagade vänsterdebattörerna för att vara historieförfalskare som sökte dölja kommunismens brott mot mänskligheten. Kulturminister Ulvskog anslöt till kritiken och frågade sig om Vänsterpartiet var på väg att bli en sekt och om inte anledningen till motionen om nedläggning var myndighetens främjande av granskning även av kommunismens brott mot mänskligheten.

Resultat: Myndigheten Levande historia etableras med en årlig budget på 41 miljoner kronor. Vänstern är på defensiven. Den föredrar att föra strid inom Ordfront om folkmordsfrågan istället för att gå till offensiv mot regeringens osynliggörande av liberal folkmordspolitik sedan John Stuart Mill och Opiumkriget fram till våra dagars Rwanda, Irak och IMF:s strukturanpassningsprogram. Synen på att folkmord orsakas av extrema ideologier förstärks och det blir alltmer till en etablerad sanning att kommunism och nazism är extrema medan världsmarknadssystemet och dess företrädare går fria från alla anklagelser.

Ordfrontstriden 2003-04

Vem? DN attackerar Ordfront magasin och får med sig föreningen Ordfront.

Vad? Maciej Zaremba anklagar i DN Ordfront magasin för att förneka folkmord. Grunden är en intervju om Jugoslavien där Diana Johnstone kritiserar västmakternas politik och massmedias manipulering av material från konflikten, försvarar Milosevic som folkvald och ger delvis felaktiga fakta om ett fångläger i Tronopolje och nedtonar massmordet i Srebrenica. I en första fas försvarar Ordfront sig från anklagelserna. Anklagelserna mot Ordfront fortsätter då än aggressivare i Bonnierpressen där tidningen beskrivs som "brunvänner". Nu byter chefredaktören Leif Ericsson helt fot och påstår att folkmord begåtts i Jugoslavien av den serbiska sidan vilket var den grövsta ursprungliga anklagelsepunkten. Ordfront erkänner sig själva vara folkmordsförnekare.

Även styrelsen kritiserar i efterhand artikeln. I SvD kan man dock läsa att det används beviset för att folkmord begåtts i Jugoslavien innebär en ny definition av ordet folk. Haag domstolen hade visserligen i ett fall dömt för folkmord men då använt sig av en definition av ordet folk där lokalbefolkningen i Srebrenica definieras som ett folk. Hundratals eller snarare tiotusentals lokala massakrer som begåtts under världshistoriens alla krig skulle därmed jämföras med den kategori som skapades efter andra världskriget för att särskilja naziregimens utrotningspolitik från "normal" krigföring.

I en andra fas struntar oppositionen i att ta upp detta sakförhållande medan Bonnierpressen och ledningen för det nya självkritiska Ordfront vidmakthåller versionen av att Ordfront varit folkmordsförnekare. Istället för sakfrågan tar oppositionen fasta på yttrandefrihetsfrågan och betonar rätten

att framföra olika åsikter. Under våren avskedades Björn Eklund som författat den om debatterade intervjun på grund av "personliga arbetsrelaterade skäl". 29 av 32 anställda i Ordfronts olika verksamheter stödjer vd Gertrud Åströms agerande. Till stämman sänds motioner som ifrågasätter uppsägningen av Eklund och vill försvara yttrandefriheten. Stämmans majoritet ställer sig bakom motionerna. En ny styrelse väljs som företrädare den nya majoriteten men Christina Hagner kvarstår som ordförande då många hoppas på försoning.

Nu går striden in i en tredje fas. En professor som är expert på aktiebolagsordningen inkallas av Vd Åström som påstår att det är otillåtet att nominera till styrelsen och göra tilläggsyrkanden på ett årsmöte. Denna ordning från näringslivet för att förhindra demokratisering överförs nu till Folk rörelsesverige. Föreningsdemokrati ersätts med aktiebolagskontroll. Med detta som grund inkallar revisorerna en extrastämma. Ordförande Hagner, som direkt efter årsmötet bekämpar årsmötets beslut, hävdar att tilläggsyrkandet innebar en grundläggande förändring därför att en motion om att avvisa en erinran om uppsägning under årsmötet ändrats till att avvisa en uppsägning. Sedan motionen skrivits hade erinran förvandlats till beslut om uppsägning vilket var allmänt bekant. Det bakomliggande argumentet mot motionen var dock inte denna taktiska bluff för att tvinga fram en extrastämma utan påståendet att stämman inte kunde fullt ut vara föreningens högsta beslutande organ utan inte fick avhandla anställningsärendet ens i extremfall som detta. På extrastämman led ordinarie årsmötets beslut nederlag och en ny styrelse valdes där alla som ställt sig upp mot avskedandet av Eklund utestängdes förutom att ordföranden blev Stefan Carlén.

Resultat: I sakfrågan har bilden av folkmordsförnekare etsats sig fast. Knappast någon ens i vänsterpressen har klargjort att ordet folkmord har definierats om för att klistras på ena partens krigföring, så att den andra parten ska framstå som oskyldig.

Ordfront förlorade tusentals medlemmar/prenumeranter. Den demokratiseringsfientliga aktiebolagsordningen har gjorts till norm av den organisation som påstår sig vara den kanske främsta demokratirörelsen i Sverige med lokalföreningar, Demokratiakademien och Sveriges största tidskrift.

Oppositionens satsning på att undvika sakfrågan och göra det till en fråga om yttrandefrihet visade sig vara en nederlagslinje. Det framställdes som ett egenintresse hos de skribenter som inte orkade stå upp mot Bonnierpressen. Kritik av västmakternas krigspolitik på Balkan har gjorts ännu mer illegitim.

Nordkorea på Skåne Social Forum 2004

Vem? Bonnierpressen mot Skåne Social Forum.

Vad? Skåne Social Forum med 2.000 deltagare och med programpunkter där både Socialdemokraterna, ABF, miljö-rörelsen, KPM(r), AFA och det mesta av NGO- och folk-rörelsesverige deltog angreps i Sydsvenskan för att vara diktaturkramare. Juchéföreningen som är en vänskapsförening med Nordkorea ordnade ett seminarium med bl. a. representanter för Nordkoreas ambassad. Anklagelserna mot Social Forum följdes upp av DN. Särskilt riktade kritiken in sig på Forum Syd och andra som är med och finansierar Sociala Forum.

Resultat: Skåne Social Forum svarade på anklagelserna. Diktaturkramare blev dock den mest dominerande massmediebilden av de fem sociala forum som hölls parallellt i maj 2004. Spänningarna inom Forum Syd ökade.

Forum Syds stöd till Kubabok och Palestinaseminarium 2004

Vem? LUF och regeringen mot Forum Syd.

Vad? Forum Syd angrips för att ha gett stöd åt en bok utgiven av Kubanska föreningen om Kuba. Boken tar upp lokala demokratiformer på Kuba men påstår också att på Kuba är alla mänskliga rättigheter tillgodosedda. SIDA ser detta som faktafel och oacceptabelt att ge stöd till. Forum Syds stöd till ett Palestinaseminarium ordnat av RKU i Göteborg leder till ytterligare anklagelser för att stödja terrorism.

Resultat: LUF slutar sitt medlemskap i Forum Syd. Biståndsministern har satt igång en revision av stöd till informationsinsatser. Forum Syd är kallade till klagörande av kraven på organisationen från statsmakten. Projekt måste stödja samma form för demokrati i hela världen. Antiimperialistisk verksamhet tycks bli förbjudet att bedriva med stöd av SIDA. Alltmer växer tendensen att göra fattigdomsbekämpning genom spridning av kapitalistisk urbanisering till en överordnad ideologi för både det statliga biståndet och all statsunderstödd NGO och folkrörelseverksamhet inriktad på tredje världen. Dessutom verkar EU för att ersätta NGOs och folkrörelser med konsulter. Den liberala hegemonin ökar i inflytande över både det statliga och folkliga sambandet mellan syd och nord.

Vänsterpartiets kommunism 2004

Vem? SVT, övriga massmedia och riksdagspartierna mot Vänsterpartiet.

Vad? Uppdrag granskning avslöjade att ledande vänsterpartister varit mutade av öststater under 70- och 80-talen och att vänsterpartiets ordförande Lars Ohly var kommunist och utnyttjat sin position i partiet som sekreterare för att tona ner partiets självkritik. Bl. a. hade han manipulerat ett brev författat av tre tidigare partiordförande med en tydlig ursäkt till Kirunasvenskarna som utvandrat till Sovjetunionen och vid hemkomsten utsatts för kränkande behandling av partiet. Massmedia och politiker även i det egna partiet följde upp kritiken med krav om att Ohly skulle avgå eller avsäga sig benämningen kommunist.

Resultat: Vänsterpartiet förlorade en tredjedel av sin anhängare enligt opinionsmätningarna. Sprickan i vänsterpartiet blev tydligare genom att Vägval vänster organiserade egna möten för partimedlemmar kritiska till kommunism och Schyman avgick ur partiet.

Kommentar JW: *Det är väl deras problem, tänker en utomstående med skadeglädje. Det avgörande är väl den stämning av guilt by association som kan byggas upp mot den som i något sammanhang har samarbetat med vänsterpartister, eller med någon som har samarbetat med vänsterpartister?*

RKUs kommunism 2004

Vem? Radion, LUF med flera mot RKU.

Vad? Radioprogrammet Kaliber avslöjade att Ungdomsstyrelsen gett ungefär 200.000 kronor i bidrag årligen till Revolutionär Kommunistisk Ungdom, RKU, ungdomsorganisation till Kommunistiska Partiet. Samtidigt påstod man att pengarna gick till resor till Nordkorea och klippte ut en mening om situationen i Palestina ur sitt sammanhang för att framställa RKU som anhängare av terrorism. Programmet påstod att RKU stod för en odemokratisk politik och ifrågasatte att Ungdomsstyrelsen som ska ge pengar till Ungdomsorganisationer för att främja demokratin gör rätt. Liberala Ungdomsförbundet drev särskilt starkt opinion mot RKU.

Resultat: RKU startade en kampanj för demokrati och hävdade att ifrågasättande av kapitalets diktatur inte var odemokratiskt. Ungdomsstyrelsen beslutade 17 december att frånta RKU rätten till statliga medel som ungdomsorganisation. RKU riskerar också möjligheten att få bidrag från Forum Syd på order från högre ort. Kampanjen tusen fasta viljor startade för att ekonomiskt stödja RKU.

Välfärdskramporna 2005

Vem? SVT mot aktivister som arbetar mot sociala nedskärningar.

Vad? SVT:s Dokument inifrån avslöjar att det finns en bred omfattande folkrörelse av vad programmet kallar välfärdskrampor runt hela Sverige. Denna rörelse utgör det största hotet mot politikernas säkerhet. Politiker utsätts för alltmer hot mot sin person från allmänheten. Minst från vänsterhåll, en hel del från högerextremister men mest från platser där vad TV-programmet kallar välfärdskramporna tar strid mot nedläggning av sjukhus och skolor. Kampanjer mot nedläggning av sjukhus som påstår att liv står på spel anges som orsak till hoten mot politikerna. Aggressiva demonstranter som framför ilska åsikter till politiker likaså. Felet är att inte ta ansvar för det valresultat som gett oss de politiker som i laga demokratisk ordning kommit fram till att nedläggning är det enda politiskt möjliga alternativet. Organisa-

tionerna och nätverken som organiserar protesterna görs ansvariga för vad enskilda personer anonymt framför för hot till politikerna.

Samma modell som användes för att kritisera de organisationer som ordnade demonstrationer under EU-toppmötet i Göteborg används nu mot dem som försvarar en gemensam välfärd. Skillnaden är att denna gång är det inte demonstrationer med främst ungdomar som utsätts för kritiken utan medelålders aktivister, demonstranter i Bollnäs, Roslagen och Helsingborg. Nätverket mot skolnedläggningar i Helsingborg anser sig lurade och deltog i programmet på felaktiga premisser. De trodde att det skulle handla om den politiska konflikten i Helsingborg inte vara en illustration till hur deras protester var ett personligt hot mot politiker. De anmälde programmet till Granskningsnämnden.

Resultat: Det är för tidigt att se ett resultat. Men risken finns att ett mönster etableras där deltagande demokrati mellan valen framställs som hot mot demokratin.

Avslutning

De systemkritiska krafterna har fört en defensiv politik 2001-2005 med flera nederlag.

Kanske har nu denna defensiva taktik nått vägs ände och det öppnar sig för en folkrörelselinje igen mot nyliberalismen, stormaktsintressen och för demokratiska rättigheter.

SEKOs, Attacs och Miljöförbundets upprop för gemensam välfärd kan vara en av grunderna för en kamp mot privatiseringarna i Sverige och världen. Att begränsa sig till att försvara egna yrkesintressen och den egna organisationen är en nederlagslinje. Betydligt bredare intressen står på spel i kampen för gemensam välfärd som kan mobiliseras med en folkrörelselinje där intellektuella istället för att organisera sig som ett särintresse organiserar sig som kollektivt intellektuella.

*Tord Björk
Kristianstad januari 2005*